

Ислом КАРИМОВ:

Жамият ҳаётининг мезони бўлган конституцияни чукур ва ҳар томонлама ўрганишимиз, унинг маъносига етиб бориб, ҳаётимизнинг доимий қўлланмасига айлантиришимиз даркор.

Адолат ҳар ишида ҳамроҳимиз ва дастуримиз бўлсин!

ИНСОН ва ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ

ХУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

● 2008 йил 2 декабрь

● сешанба

● № 54 (613)

● e-mail: inso_n_va_qonun@mail.ru

● www.minjust.uz

Конституциявий хуқуқий кафолатлар

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА "Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларни таъминлашнинг конституциявий-хуқуқий кафолатлари" мавзуда конференция бўлиб ўтди.

Унда Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Олий суди, Олий ҳужалик суди, Баш прокуратури, Ичке ишлар вазирлиги, Республика Ҳарбий суди, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази ва бошқа давлат органлари ҳамда жамоат ташкилотларининг вакиллари, ОАВ ходимлари иштирек этилди.

Конференцияни Адлия вазири биринчи ўринбосари А.Ахмедов бошқарди.

КОНФЕРЕНЦИЯДА сўзга чиққанлар миллий қонунчиликимизда инсон ҳуқуқларига оид халқаро андазалар ифодаси, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда ўзини ўзи бошқариш органларининг роли, шахс, жамият ва давлатнинг қонуний манфатларини таъминлашда прокуратура органлари фаолиятини тақомиллаштириш каби мавзуларда фикр-мулоҳазалар билдириши.

Таъқидландиди, бугунги кунда Адлия вазирлиги ва унинг тизимиға кирувчи муассасалар томонидан инсон ҳуқуқлари ҳимояси юзасидан сезилиари ишлар амалга оширил-

моқда. Шу билан бирга жорий йилнинг 9 ойи давомидаги инсон ҳуқуқлари оид 7856 таҳқиқат тартибот тадбирлари ўтказилиди, шундан б мингдан ортиги учрашувлар тарзида ташкил этилди.

Шунингдек, тадбирда Адлия вазирлиги томонидан ўтказилган адлия идоралари ва муассасалари ходимлари ўтрасида "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси бўйича энг яхши реферат" кўрик-тандлови Голибларига диплом ва кимматбахо согвалар топширилди.

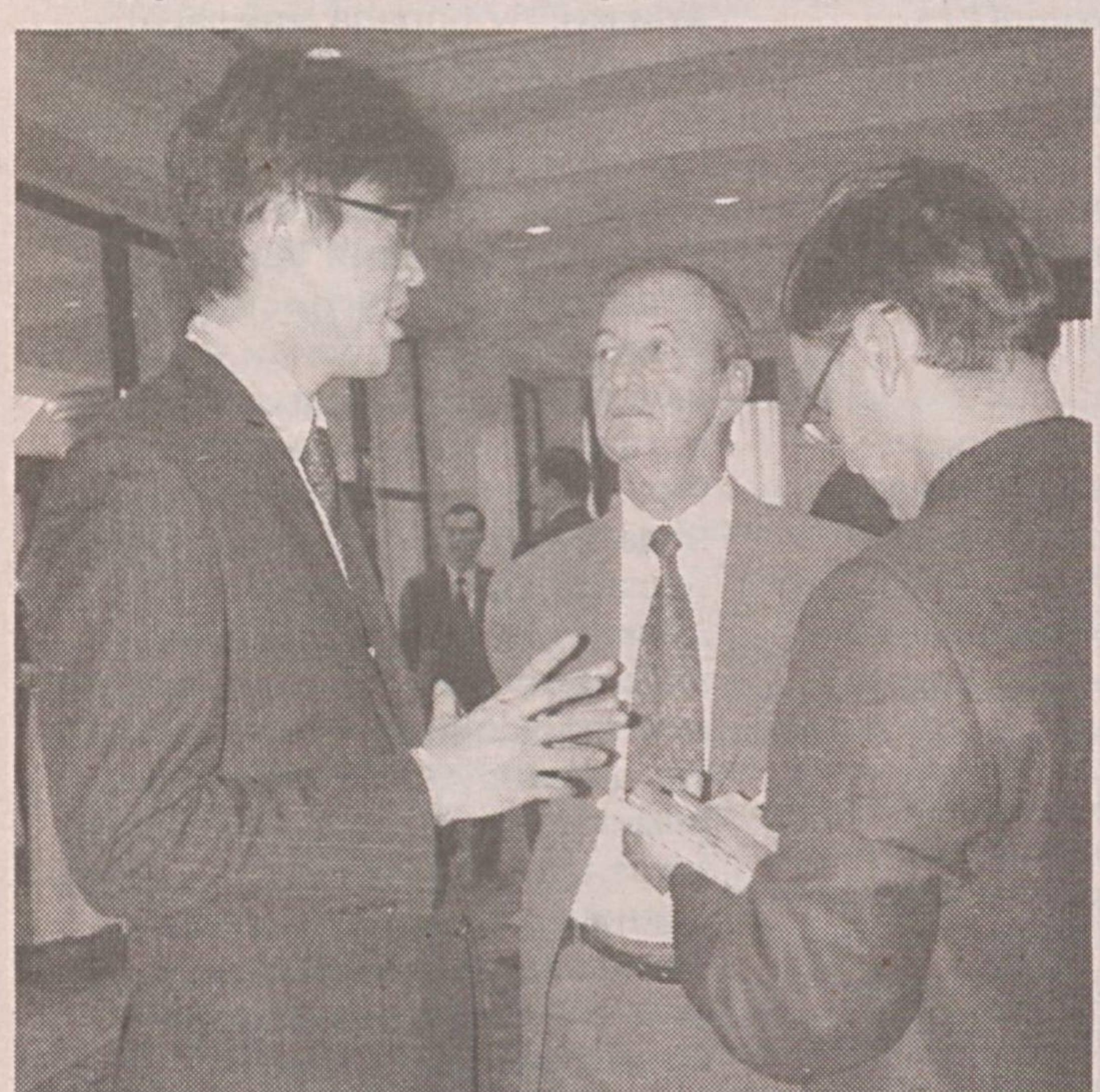
Дилором МАТКАРИМОВА,
«Инсон ва қонун»
муҳбари

● Анжуман

Ўзбекистон тажрибаси: халқаро жамоатчилик эътирофи

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ "Интерконтинентал" меҳмонхонасида "Жамиятни демократлаштириш ва инсон ҳуқуқларни таъминлашнинг долзарб ҳуқуқий масалалари – Ўзбекистон тажрибаси" мавзуда халқаро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

етакчи мутахассисларининг иштироқ этганлиги Ўзбекистоннинг жамиятини демократлаштириш ва инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасидаги тажрибасига жаҳон ҳамжамиятни эътиборининг тобора ортаётганинг гидан далолат беради.

Тадбир жаҳренида халқаро ҳуқук нормаларини миллий қонунчиликка имплементацияни киши масалалари, илмий тадқиқотлар натижаларини қонун ижодкорлиги ва ҳуқуқни кўллаш амалиётига татбиқ этишининг долзарб жиҳатлари, қонунчилик мониторинги самарадорлиги ҳамда хорижий давлатларнинг мазкур соҳалардаги тажрибалари ҳақида фикр-мулоҳоза алмашилди.

Халқаро илмий-амалий конференцияда бундай тадбирлар ҳамжihatлини янада мустаҳкамлашга, жаҳон тамаддинининг энг илгор ғоялари билан Ўйғурлар жамиятини демократлаштириш ва

МАЗКУР ТАДБИР Адлия вазирлиги ҳузуридан Норматив-ҳуқуқий ҳуҗжатларнинг амалга оширилиши устидан мониторинг килиш маркази, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази ва Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти ҳамкорлигига БМТнинг Тараққиёт дастури ҳамда Ўзбекистондаги ЕХХТ Лойиҳалари Координатори кўмагидаги ўтказилди.

Анжуман замонавий халқаро ҳуқук тамоилиларининг асоси ҳамда жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари конституциялари учун мухим маъна бўлган Инсон ҳуқуқлари умумжоҳон декларацияси кабул килинганинг 60 йиллигига бағишланди. Конференцияда Ўзбекистоннинг етакчи ҳуқуқшунос-олимлари ва

амалиётчилари билан бир каторда Буюк Британия, Германия, Хитой,

Япония, Россия ва Қозогистондан ташкиф буюрган ҳуқуқшунос-мутахассислар, мамлакатимизда аккредитация килинган дипломатик корпуз ва халқаро ташкилотлар вакиллари иштирек этилди. Унда кўплаб хорижий давлатлар

Адлия вазирлиги Ахборот хизмати

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ 2001 йил январь ойидаги "Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишини ташкил этиш тўғрисида"ги ва 2008 йил 27 октябрьдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул килинган кунни нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармойишларининг ижросини таъминлаш мақсадида адлия органлари ва муассасалари ходимлари ўтасида "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси бўйича энг яхши реферат" кўрик-тандлови ташкил этилган эди.

Голиблар тақдирландилар

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари ходимлари ўтасида: Асака тумани хусусий амалиёт билан шугууланувчи нотариуси Дилфузахон Абдусаломова 1-үринга, Тошкент шаҳар 1-сонги никоҳ ўйи мудираби Зумрад Акромходжаева 2-үринга, Тошкент вилояти Куйичирчик туманинда хусусий амалиёт билан шугууланувчи нотариус Шоҳида Муҳаммаджанова 3-үринга;

Суд департamenti ходимлари ўтасида: Фарғона вилояти худудий бошқармаси Кўкон шаҳар суд ижро бўлинмаси суд ижроқиси Камлонҳон Косимов 1-үринга, Бухоро вилояти худудий бошқармаси 2-тоифа иш юртвишси Фарҳиддин Бафоев 2-үринга, Сурхондарё вилояти худудий бошқармасининг Жарқурғон тумани суд ижроқочири бўлинмаси катта суд ижроқиси Шоҳиста Маманосирова 3-үринга;

Вазирилкнинг марказий аппарати ходимлари ўтасида: Мамурий ва ихтимолий қонунчилик бошқармасининг катта маслаҳатчиси Мустағоджон Ҳоджаев 1-үринга, Конун ҳужжатларини туркмаш ва ҳуқуқий ахборот бошқармаси бошлаги үрингосари Марат Ишбеков 2-үринга, Шарқномавий-ҳуқуқий ишларни назорат килиш бошқармаси бош маслаҳатчиси Ботир

Юристлар малакасини ошириш маркази доценти Холмурод Назаров 2-үринга, Тошкент Давлат юридик институти доценти Саломат Ниёзова 3-үринга;

Вазирилкнинг марказий аппарати ходимлари ўтасида: Мамурий ва ихтимолий қонунчилик бошқармасининг катта маслаҳатчиси Мустағоджон Ҳоджаев 1-үринга, Конун ҳужжатларини туркмаш ва ҳуқуқий ахборот бошқармаси бошлаги үрингосари Марат Ишбеков 2-үринга, Шарқномавий-ҳуқуқий ишларни назорат килиш бошқармаси бош маслаҳатчиси Ботир

Муҳаммад ТОШОВ,
Адлия вазирлиги
катта маслаҳатчиси

Намозов З-үринга сазовор бўлишиди.

Шунингдек, кўрик-тандловда фоълии иштироқи учун Тошкент шаҳар Оила маросимлари маркази бошлаги Үткамхон Қодиро-ва, Андижон вилояти адлия бошқармасининг етакчи маслаҳатчиси Камолиддин Жалолиддинов, Тошкент вилояти адлия бошқармасининг Куйичирчик тумани ФХДЕ бўлими мудираби Амона Ҳоликова Адлия вазирлигининг фарҳий ёрликлари билан тақдирландиларди.

Муҳаммад ТОШОВ,
Адлия вазирлиги
катта маслаҳатчиси

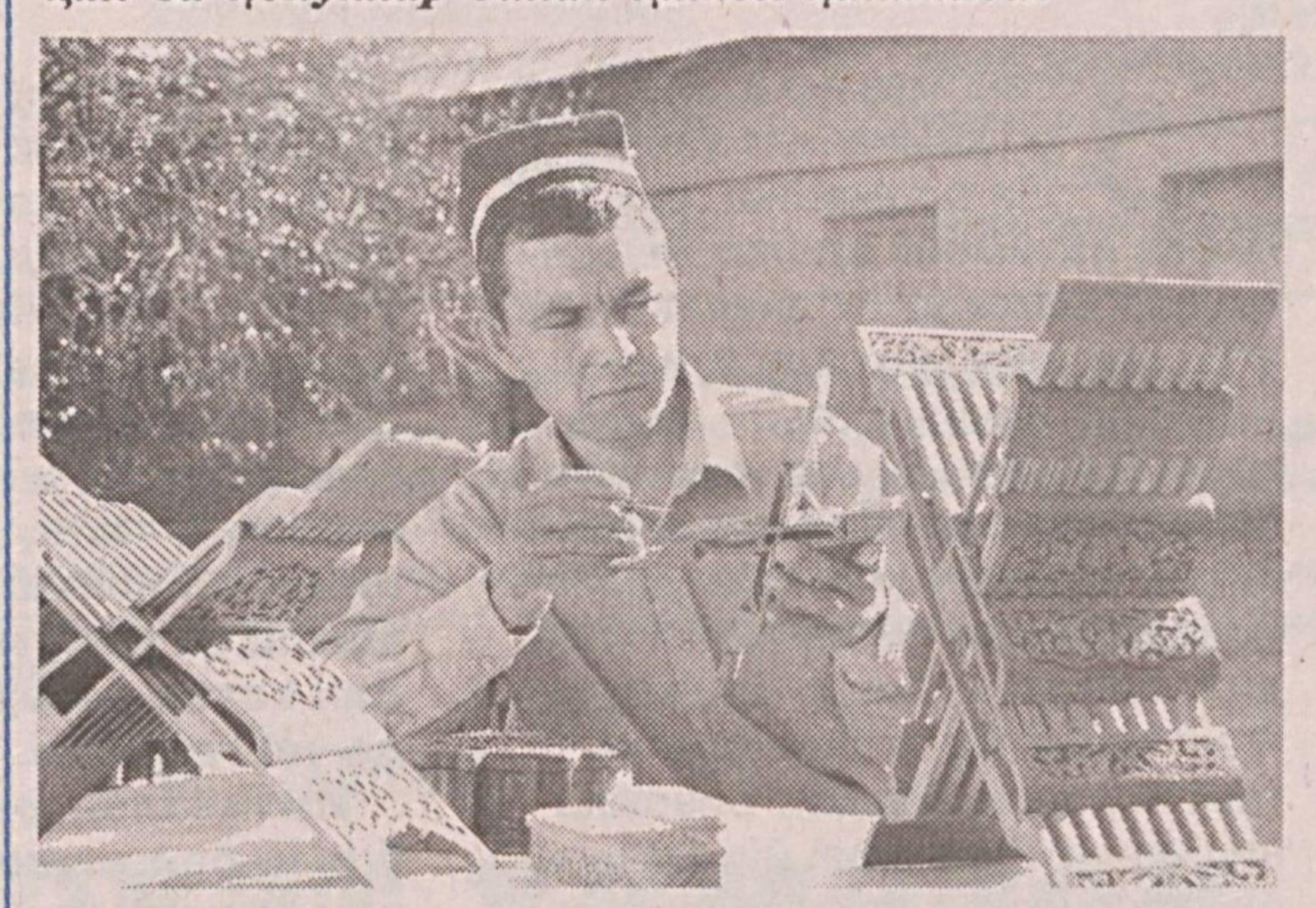
Конституция – менинг ҳаётимда

13-МОДДА.

Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахисиз ҳуқуқлари олий қадрият хисобланади.

Демократик ҳуқуқ ва эркинликлар Конституцияни қонунлар билан ҳамоя қилинади.

42-МОДДА.

Ҳар кимга илмий ва техникавий ижод эркинлиги, маданият ютуқларидан фойдаланиши ҳуқуқи кафолатланади.

Давлат жамиятнинг маданий, илмий ва техникавий ривожланишига ғамхўрлик қиласиди.

55-МОДДА.

Ер, ер ости бойшклари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий заҳиралар умуммиллий бойликдир, улардан оқилона фойдаланиши зарур ва улар давлат муҳофазасидадир.

65-МОДДА.

Фарзандлар ота-оналарининг насл-насашибидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъни назар, қонун олди тенгидлар.

Оналик ва болалик давлат томонидан муҳофаза қиласиди.

66-МОДДА.

Вояга етган, меҳнатга лаёқатли фарзандлар ўз ота-оналари ҳақида ғамхўрлик қилингаша мажбурдурлар.

● *Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 16 йиллиги олдидан*

Ҳаётимиз ва инсон қадри, умумбашарий эзгу фоялар улуғланган ҳужжат

Давлатнинг ижтимоий, иқтисодий, сиёсий тизими, бошқарувнинг адолатли тамойили, жамият ривожининг стратегик йўналиши, инсон ҳукуқи, маънавий қадриятларимиз мустаҳкамланган олий манба хусусида

БУНДАН 16 йил мұқаддам, яни 1992 йил 8 декабрда, ўн иккичи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Конгаси нинг ўн биринчи сессиясида олий юридик кучга эта бўлган Баш қомусимис – Ўзбекистон Республикаси Конституцияси мөддами-модда овоз бериш ўйли билан қабул қилинди. Қарийб уч ой мобайнида умумхалқ муҳокамасидан ўтган Асосий қонунимизда халқимизнинг асрор орзу – Ватанимиз мустаҳкамлиги алоҳида мустаҳкамлаб қўйилди ва жаҳон харитасида янги демократик, суворен давлат – Ўзбекистон Республикаси таркиб топди. Айтиш жоизи, Конституциямиз ўша кездаёт жаҳон ҳамжамияти томонидан дунёдаги энг инсонпарвар ва демократик конституциялардан бири сифатида тан олindi.

Зотан, мазкур ҳужжатда халқимизнинг ўзини ўзи бошқариш, эркинлик ва ижтимоий адолат, инсонпарвар демократик давлат барпо этишдек эзгу мақсади ўзининг терен ифодасини топди ҳамда ҳукуқий жиҳатдан алоҳида кафолатлаб қўйилди. Шунинг баробарида, Конституциямизда давлатимизнинг ижтимоий, иқтисодий, сиёсий тизими, бошқарувнинг адолатли ва демократик тамойиллари, жамият ривожининг стратегик йўналиши, инсон ҳукуқи ва эркинликлари кафолатлари ҳамда маънавий қадриятларимиз тўла мустаҳкамлаб қўйилди, бу умумъетироф этилган ҳалқаро ҳукуқ нормаларига ҳам тўла мос келди.

Мамлакатимиз Конституциясида ижтимоий ҳаётининг барча жаҳблари тўла қамраб олингани ҳолда унинг содда ва равон тилда ёзилгани ҳам алоҳида эътиборга молиқидир. Унда мустаҳкамлаб қўйилган ҳукуқий нормалар умуминсоний қадриятлар, фуқароларнинг ҳукуқлари ва эркинликларини кафолатлаши баробарида бошқа фуқаролар ҳукуқлари, жамият ва давлат манфаатларига пурт етказмасликни тақозо этади.

Собиқ шўралор тузуми даврида инсон ва фуқароларнинг асосий ҳукуқлари, эркинликлари ва бурчларига эътибор давлат манфаатидан кейинги ўринга қўйилган бўлса, мустакил Ўзбекистон Конституциясининг 2-моддасида: “**Давлат ҳалқ иродасини ифода этиб, унинг манфаатларига хизмат қилали. Давлат органлари ва мансабдор шахслар жамият ва фуқаролар олдида масъуллар**”, деб белгилаб қўйилди.

Мамлакатимиз Асосий қонунинг янга бир мухим жиҳати – унинг ижтимоий мақсадни кўзлаган бозор муносабатларини шакллантиришга йўналтирилганлигидир. Мулкчиликнинг барча шакллари, жумладан, хусусий мулк тенг ҳукуқка эгалиги ва баб-баробар ҳукуқий химоя этилиши инсон ҳукуқ ва эркинликларини химоя қилиш борасидаги ҳайрли, эзгу ишларнинг мантиқий давоми бўлди, десак янглишмаймиз.

Албатта, Конституциямиз афзалликлари хусусида кенг мушоҳада юритиш жоиз. Чуночни, Асосий қонунимизда миллий истиқлол боғаси шу қадар теран ифодаланганни, бу мустакил Ўзбекистонга жеч кандай куч даҳл қиломаслигини таъминлайди. Бинобарин, республикамиз ҳалқаро муносабатларнинг тенг ҳукуқи субъекти сифатида умумбашарий қадриятлар ҳамда ҳалқаро ҳукукнинг умумъетироф этилган тамойиллари ва нормаларига тўла риоя қиласди. Бундан ташқари, мамлакатимиз ташки сиёсати давлатларнинг суворенилиги, тенглиги, кун ишлатмаслик ёки куч билан таҳдид қилмаслик, чегараларнинг даҳлсизлиги, низоларни тинч сиёсий воситаар билан ҳал этиш, ички ишларга аралашмаслик қоидаларига қатъий амал қиласди.

Бош қомусимиз хусусида сўз борар экан, “инсон ва фуқароларнинг асосий ҳукуқлари, эркинликлари ва бурчлари” деб

ундиришга оид ишлар кўлами-нинг кенглиги, энг аввало, мазкур конституциявий меъёр нечоғлик долзарб эканлигини яқол намоён этмоқда.

Ўз навбатида фуқароларнинг жамият ва давлат ишларини бошқариш, ваколати давлат органлари ариза, таклифлар ва шикоятлар билан муроҳат қилиш, эркин касб танлаш, ижтимоий таъминот олиш, малакали тиббий хизматдан фойдаланиши, билим олиши, изод эркинлиги сингари ҳукуқлари ҳам алоҳида моддалардан кафолатлаб қўйилди. Бу, ўз-ўзидан халқимизнинг эркин ва фаровон турмуш кечиришини тўлиқ таъминлайди.

Асосий қонунимизнинг 53-

ларига фойдаланиши учун беришда, **198 та** ҳолатда тадбиркорларнинг куриб битказилган бино иншоотларини фойдаланишига қабул қилишида ва **74 та** ҳолатда объектларни қайта ихтисослаштириш ва реконструкция қилишга руҳсат берилшини сўраб килинган муроҳатларни кўриб чиқишида, **945 та** ҳолатда туман ва шаҳар ҳокимларини томонидан тадбиркорларнинг архитектура-режалаштириш топшириклирни тайёрлаб берни ва бошқа мазмундаги муроҳатларни кўриб чиқишида, **659 та** ҳолатда ер ресурслари ва давлат қадастр бўлимлари томонидан тадбиркорларнинг қадастр берши, бино ва иншоотга бўлган мулк ҳукуқини

Фармонининг ижроси юзасидан олиб борилаётган тадбирлар натижасида ўтказиладиган текширишларнинг умумий сони сезилини даражада қисқартирилди.

Тадбиркорлик субъектла рининг бузилган ҳукуқларини тикилаш бўйича ҳам адия органлари томонидан тегишилор чоралар кўйилмокда.

Жумладан, тадбиркорлик субъектларига айрим фаолият турлари билан шугууланиш учун руҳсатнома (лицензия) бериши “Фаолиятнинг айрим турлари-ни лицензиялаш тўғрисида”ги Қонуни ҳамда айрим фаолият турлари учун руҳсатномалар бершига оид бошқа норматив-ҳукукий ҳужжатлар ижросини ўрганиши бўйича тадбирлар ўтказилди.

Үрганишлар натижаси шуни кўрсатдикни, савдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва ҳалқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш Департаменти бошкармаларида, Йўловчи транспортининг барча турлари ҳаракатини лицензиялаш ва мувофиқлаштириш Департаменти фаолиятида амалга оширилган ижобий ишлар билан бир қаторда **2184 та** ҳолатда тадбиркорларга лицензия бериши ва уни қайта расмийлаштиришда, **49 та** ҳолатда лицензиянинг амал қилишига тўхтати туриш ва қайта тикилашда, **26 та** ҳолатда лицензия амал қилишини тугашибиши ва бекор қилишида, **9 та** ҳолатда лицензия талаблари ва шартларига риоя этилишини назорат қилишда ва **1745 та** бошқа ҳолатларда қонунбузилишларга йўл қўйилганини аниқланди.

Қонуни ҳужжатлари бузилишларини, қонунбузилишишини аниқ белгилаб қўйилганни бу масаланинг қонуний ечим топишни таъминлади, десак янглишмаймиз. Умуман олганда, Баш қомусимизнинг ҳар бир бўлими, ҳар бир маддади баркарор иктисодиётда асосланган ҳукукий демократик давлат барпо этишдек олий мақсади-мизни рўёба чиқарига хизмат киласди. Шу манода бу олий юридик қомусини юртимизда истиқомат қиласдиётган ҳар бир фуқароларни таъминлайди.

Тадбиркорларни ҳукукий химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий тадбиркорларни ривоҷлантириши рағбатлантириш бўйича Ресpubлика мувофиқлаштируви кенгашни билан доимий ҳамкорлик ийтиҳодида оширилди.

Тадбиркорларни ҳукукий

химоя қилиши борасидаги фаолият самародорликни ошириш мақсадида Кичик ва хусусий

• Улуғ манба

Ҳаётимиз қўлланмаси

МУСТАҚИЛ ДАВЛАТИМИЗ Конституциясининг ҳётта жорий этилганига 16 йил тўлди. Шу йиллар ичидаги юртимизда конституцияни маҳбурлантириш амалга ошириш борасида дадил ва самарали қадамлар ташланди. Асосий қонунимиз қабул қилинган кун мамлакатимиз ҳаётидаги узун кун сифатида эътироф этилади. У бизнинг мустақиллигини хукуқий жиҳатдан таъминловчи асосий ҳужжатидар. Шунинг учун биз 8 декабрни алоҳида ардоди ва ички бир қонуниш ила байрам қилимиз.

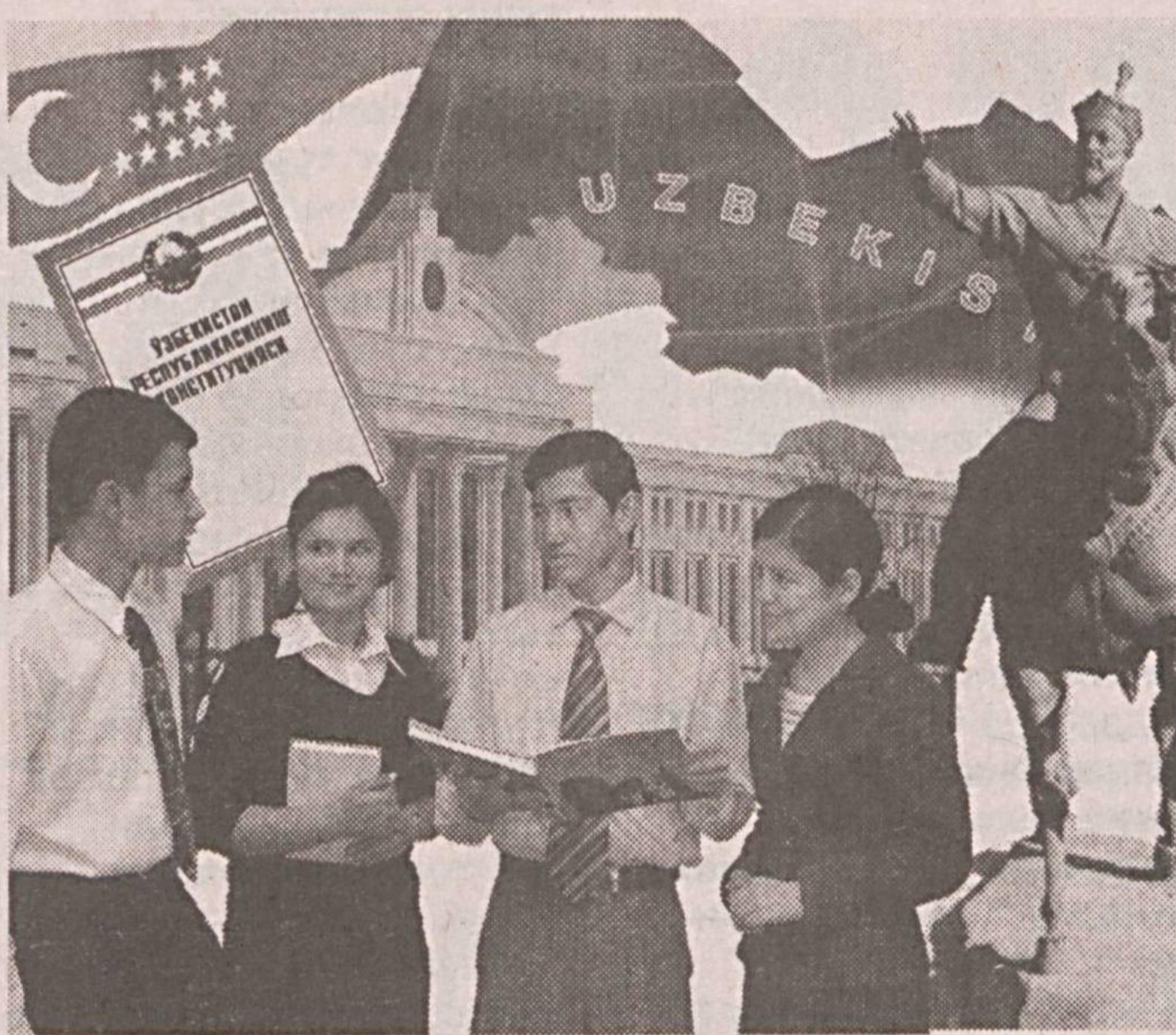
ЎЗБЕКИСТОН Конституцияси ўзбек халқининг давлат суверенитетиғи тоғлари ва инсон хукуқларига ҳамда озодлигига содиклигиги тантанали радиша эълон қилиб, ҳозирги ва келажак авлодлар оидидаги юксак масъулитнинг англаган холда ўзбек давлатчилиги ривожининг тарихий таърибасига таяниб қабул қилинган.

Унинг мукаддимасида мустаҳкамлаб кўйилганидек, инсон хукуқларига ҳамда давлат мустакиллиги тоғларига садоқат, фуқароларнинг давлат, жамият, оила оидидаги бурни, демократияга вайхтимиюз адолатни, қонунийликни хурумни килиш, халкаро хукукни жаҳонда эътироф этилган қоидалари устунилигини танишишни олиш, фуқаролар-

нинг фаровон ҳаёт кечириши, тинчлиги ва миллий тутувликини, таъминлаш каби олижаб ноб мақсадларни қўллади. Юртбомиз таъкидлаганларидек, "...эришган ютукларимизнинг, бугун кечеётган тинч ва осуда ҳаётимизнинг, эртанги кунга бўлган ишончимизнинг халқаро майдонда ортиб бораётган обрў-эътиборимизнинг негизида Конституциянинг белгилаб берган конуний ва хукукий асослар тургани ва уларни оғишмай ҳаётимизга татбиқ этाटганимиз мужассамидир". Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш кераки, мустақил давлатимиз Конституциясини яратишда халқаро

хукукнинг умумъетироф этилган қоидаларига кетиб, риоя этилган. Шунингдек, ривожланган демократик давлатларнинг Конституция яратиш таърибасидан кенг фойдаланилган. Конституцияда фуқароларнинг ахлиги, халқимизга хос одамийлик, умуминсоний қадрятларга хурмат каби фазилатлар ўз аксими топган. Қардошлик ва дўстлик аханалари, халқарнинг ўзаро тутувлиги принциплари ҳам унда муҳим ўрин тутади. Шу ўринда айтиб ўтиш кераки, демократик хукукий давлатда Конституция ва конунустунилиги мутлак бўлиши зарур. Шуни ётиборга олган холда, Ўзбекистоннинг ҳар бир ватанпарвар ва миллатпарвар фуқароси Конституциянинг белгилаб берган конуний ва хукукий асослар тургани ва уларни оғишмай ҳаётимизга татбиқ этавтганимиз мужассамидир".

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш кераки, мустақил давлатимиз Конституциясини яратишда халқаро

юксалтиришининг асосини Конституция руҳини одамлар онигига сингдириш ташкил этади, албатта.

Истиқол шарофати билан ҳар бир инсон, унинг ҳаёт, эркин, шаъна, кадр-қиммати ва бошқа хукук ҳамда эркинларни мұқаддас деб ўзлон қилинди ва давлат хуомисига олиди.

Асосий қонунимиз шу эзгу мақсаднинг хукукий кафолати бўлашак. Чунки биз истиқол ва тараққиёт ўйламизни Конституция асосида белгилаб олдик.

Дилфуз АХМЕДОВА,
Аддия вазирлиги
масъул ҳодими

ФУҚАРОЛАР ҳамда юридик шахсларнинг Конституция билан кафолатланган хукуқлари ва қонуний манфаатларини химоя қилишида нотариат идораларининг ҳам ўзига хос ўрни бор.

Чунки нотариат фаолиятинг мазмунини фуқаролик мұносабатларни ишироқчилари ўтасидаги битимларни, ишончномаларни, васиятномаларни, юридик аҳамиятга эта бўлган факторларни ва бошқа бир қатор хуҗжатларни тасдиқлаш каби муҳим юридик аҳамият касб этадиган ҳаракатларни амалга оширишдан иборат.

• Мулоҳаза

Фаолиятга ундаиди

ЯННИ НОТАРИАЛ ҳаракатлар орқали фуқаролик хукук мұносабат ишироқчилари учун имкониятлар очилади, бузилган хукукларни қилинди, янги хукуклар пайдо бўлади ва

келди. Ўтган давр мобайнида "Нотариат тўғрисида" ги Қонун асосида хукуматимиз ҳамда Аддия вазирлиги томонидан бир қатор қонуний хукукларни қабул қилинди.

Нотариат институтиниг ислоҳ қилинишида ги яна бир қадам — давлат нотариал идоралари билан бирга хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариусларнинг ҳам ўзига хос қилиншига имкониятнинг яратилганидир. Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус юридик шахс макоми берилди.

Сурхондарё вилоятида бугунги кунда 24 нафар давлат нотариуси билан бирга 10 нафар хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариусларнига имконият берди. Нотариат фаолият билан фақат маҳсус лицензияга эга, бўлган шахслар шуғулланниши мумкинларнинг белгиланиши эса нотариал хизматнинг самараси ва сифати янада яхшиланишига олиб

Шу билан бирга нотариуслар томонидан мамлакатимизда судхукук соҳасида амалга оширилган ислоҳотлар, уларнинг аҳамияти, кабул қилинётган қонунларни мазмун-моҳиати бўйича аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Муассасаларимизга мурожаат қилаётган фуқароларимиз, айниска, тадбиркорлик субъектлари вакиллари кўрсатилиётган хизматлардан қоникиш хосил қилаётганликларини билдираётган бизни янада яхширок ишлашга, изчил фаолиятга ундаиди, албатта.

Нотариусларимизнинг билим савилярини, мамлакасини янада ошириш максадида вилоят аддия бошқармаси томонидан ўкув машгулотлари мунтазам равишда ўтказиб келинмоқда.

Дилбар ШАРАФУТДИНОВА,
Термиш шахар 1-сон
Давлат нотариал идораси нотариус

• Сайлов ва сайловчи

Демократиянинг ёрқин ифодаси

**ФУҚАРОЛАР ЙИГИНИ РАИСИ
(оқсоқоли) ва унинг**

МАСЛАҲАТЧИЛАРИ САЙЛОВИ ОЛАИДАН

(Давоми: Боши ўтган сонларда)

— Саноқ комиссиясининг хуроси қандай тартибда расмийлаштирилади?

— Овозларни санаши натижалари саноқ комиссиясини томонидан тузилган бәйннома билан расмийлаштирилади.

— Саноқ комиссиясининг баённомасида нималар кўрсатилади?

— Баённомада:
фуқаролар йигини ишироқчиларининг умумий сони;
овоз бершида қаштишган фуқаролар йигини ишироқчиларининг сони;

фуқаролар йигини раиси (оқсоқоли) ёки унинг маслаҳатчилари вазифасига ҳар бир номзоди ёқлаб ва унга қарши берилган овозлар сони;

яширин овоз берши ўтказилганида ҳақиқий эмас деб топилган баюлленилар сони.

— Баённомада:
саноқ комиссиясининг раиси ва аззола-ри томонидан имзоланади.

Баённома саноқ комиссиясининг раиси томонидан фуқаролар йигинида ўқиб ёшиштирилади ва фуқаролар йигинин қарори билан тасдиқланади.

— Сайлов натижалари бўйича ким-лар сайланган ҳисобланади?

— Фуқаролар йигинида ҳозир бўлган фуқароларнинг ярмидан кўпининг овозини олган номзод фуқаролар йигини раиси (оқсоқоли) ёки унинг маслаҳатчisi кўрсатилган вазифага сайланган ҳисобланади.

— Сайлов натижалари қандай тар-тибда расмийлаштирилади?

— Фуқаролар йигини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови якуплари бўйича фуқаролар йигини қарор қабул қилиади.

Фуқаролар йигини баённомаси иккى нусхада тузилиб, бир нусхаси умумлаштириш учун тегиши туман (шахар) комиссиясига тақдим этилади.

(Давоми бор)

Саволларга Аддия вазирлиги хукукий тарбибот ва хукукий таълим башқармаси бошбурили

Абдукамол РАҲМОНОВ жавоб берди

(Биринчи мақола)

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДАГИ ФАОЛИЯТ

Тарқоқ, ташкилий бирликка ага бўлмаган адвокатлик тизимлари, табиий, барча аъзолари учун маҳбубий бўлган ахолий табалларни, жумладан, шахсий манфаатларни хукукий ёрдамга мутхок шахсларнинг манфаатларидан юқори кўйига ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан юқори кўйига ўзасидаги маҳфузларни кўрсатади.

Ўзбекистон адвокататури-си институтининг энг либералларига таъсисларидан юқори кўйига ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан юқори кўйига ўзасидаги маҳфузларни кўрсатади.

Шу ўринда айрим мисоллар көлтирилти ўтсак. Масалан, Швециядан адвокатларнинг устаси ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия канцлери эса адвокатларнинг фаолиятага бевосита аралашши, масалан, уларни интизомий хавобгарликка тортishi мумкин. Яхни адвокататури-си вазириларни баётчиликни таъсисларидан тасдиқланади. Шунигдек, Европа-нинг байзан беравшида таъсисларидан тасдиқланади. Пировардида ўзи, таъсисларидан адвокататури-си ишни ташкилнига ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Шу ўринда айрим мисоллар көлтирилти ўтсак. Масалан, Швециядан адвокатларнинг устаси ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия канцлери эса адвокатларнинг фаолиятага бевосита аралашши, масалан, уларни интизомий хавобгарликка тортishi мумкин. Яхни адвокататури-си вазириларни баётчиликни таъсисларидан тасдиқланади. Шунигдек, Европа-нинг байзан беравшида таъсисларидан тасдиқланади. Пировардида ўзи, таъсисларидан адвокататури-си ишни ташкилнига ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Тулик ихтиёрийликка асосланган ўзбекистон адвокатлар ассоциацияси ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Тулик ихтиёрийликка асосланган ўзбекистон адвокатлар ассоциацияси ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвокататури-си ишироқчилари тартибидан тасдиқланади. Аддия вазирлигидан ўз таркиби маҳмакатимиз адвокатларнинг аксарият кимини жалб қилиши кўйин ўзасидаги маҳфузларни таъсисларидан тасдиқланади.

Адвок

